

Info-tillfälle för privata aktörer

25.10

Guide för säkerställande av apparatkunnande Laiteturvallisuuden osaamisen varmistamisen opas

STM julkaisema

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue

Lääkinnällisten laitteiden turvallinen käyttö – opas laiteosaamisen varmistamiseen

Ammattimaisen käyttäjä on vastuullinen laiteosaamisen varmistamisesta

Laiteosaamisen varmistamisen prosessi

1. Tehdään riskiarviointi
2. Suunnitellaan laitekoulutuksen sisältö ja toteutus riskiarvioinnin perusteella.
3. Toteutetaan riskiarvioinnin mukainen koulutus (esim. teoria, harjoittelu, näytöt)
4. Dokumentoidaan ja arkistoidaan osaamisen suoritukset.
5. Osaamisen ylläpito ja seuranta

Riskipohjainen ajattelu laiteosaamisen varmistamisessa

- Todennäköisyyteen ja seurauksiin vaikuttavat useat eri tekijät -> laitteen käyttöön liittyvät riskit arvioitava toimintayksikkökohtaisesti ja työtehtävien mukaan
- Arvioitu kokonaisriski määrittelee vaatimukset osaamisen varmistamiselle
- Ei pahinta skenaariota

Poikkeaman seuraukset

Poikkeaman todennäköisyys ilman perehdytystä

	Harvinainen. Tapahtuu tuskin koskaan	Epätodennäköinen. Ei oletettavissa, mutta mahdollinen	Todennäköinen. Saattaa tapahtua ja on tapahtunut	Todennäköinen. Tapahtuu todennäköisesti, mutta ei jatkuva ongelma	Melkein varma. Tapahtuu lähes varmasti tai jatkuvasti
Henkeä uhkaava haitta					
Vakava, pitkäaikainen haitta tai potentiaalinen pysyvä haitta			Erittäin korkea riski		
Lyhytaikainen vamma tai haitta, joka vaatii hoitoa			Korkea riski		
Vähäinen tai rajallinen haitta		Kohtalainen riski			
Ei haittaa tai huomaamaton haitta	Vähäinen riski				

Osaamisen varmistamisen vaatimusten määrittely riskiarvioinnin perusteella

Riskitaso	Vaatus
Taso 4 (punainen): Erittäin korkea riski	Perehdytykseen tulee sisältyä käytännön harjoittelua teoriaopiskelun lisäksi. Riittävä osaaminen tulee osoittaa hyväksytyn henkilön valvonnassa annettavalla käytännön näytöllä
Taso 3 (oranssi): Korkea riski	Perehdytys voi tapahtua teoriakoulutuksena itsenäisesti (käyttöohje, verkkokurssi, tms.). Riittävien tietojen hallinta tulee osoittaa hyväksytylle henkilölle (esim. suullisesti)
Taso 2 (keltainen): Kohtalainen riski	Perehdytys voi tapahtua teoriakoulutuksena itsenäisesti (käyttöohje, verkkokurssi, tms.) ja vaadittavien sisältöjen suoritus riittää osaamisen varmistamiseen
Taso 1 (vihreä): Vähäinen riski	Osaamisen varmistamiseen riittää itsearviointi / osaaminen ammattikoulutuksen kautta

Suosituksia

Laiteosaamisen ylläpito

- Laiteosaamisen vaatiman ylläpitokoulutuksen tiheys määräytyy laitteen käytön riskin ja laitteen käyttötiheyden perusteella.
- Laitteen käytön riskiin ja tiheyteen liittyvien tekijöiden lisäksi on tilanteita, joissa osaamisen ylläpitoa tulee erikseen arvioida, kuten työntekijän paluu töihin pitkän poissaolon jälkeen, uusien versioiden käyttöönotto.

Laitteen käytön riskiluokka	Käytön tiheys		
	Toistuva käyttö (viikoittainen)	Satunnainen käyttö (harvemmin kuin kerran kuussa)	Käyttö harvinaista (vuosittain tai harvemmin)
Erittäin korkean riskin laite	Näyttö 5 vuoden välein	Itseopiskelu + näyttö 3 vuoden välein	Teoriakoulutus + näyttö 1 vuoden välein
Korkean riskin laite	Suullinen testi 5 vuoden välein	Itseopiskelu + suullinen testi 3 vuoden välein	Teoriakoulutus + suullinen testi 1 vuoden välein
Kohtalaisen riskin laite	Itseopiskelu Tarvittaessa	Itseopiskelu 5 vuoden välein	Itseopiskelu 1 vuoden välein
Matalan riskin laite	Ei ylläpitokoulutusta	Tarvittaessa	Tarvittaessa

Ilmoitus laitevaaratilanteesta Fimealle

- Lääkinnällisestä laitteesta tehtävää ammattimaisen käyttäjän vaaratilanneilmoitusta koskeva Fimean uusi määräys 1/2023 tulee voimaan 1.11.2023. Siinä annetaan määräyksiä vaaratilanteista ilmoittamisen tavasta ja ilmoitettavista tiedoista.
- Vaaratilanteella tarkoitetaan:
  - lääkinnällisen laitteen ominaisuuksien tai suorituskyvyn häiriöitä tai heikkenemistä, ergonomisista ominaisuuksista johtuva käyttövirhe mukaan luettuna,
  - puutteita valmistajan antamissa tiedoissa ja
  - ei-toivottuja sivuvaikutuksia
- Ammattimaiset käyttäjät voivat ilmoittaa vaaratilanteista Fimealle joko sähköisen vaaratilanneilmoituslomakkeen kautta tai toimittamalla PDF-lomakkeen osoitteeseen laitevaarat@fimea.fi.
- [Käyttäjän vaaratilanneilmoituslomake \(pdf\)](#)
- Laki lääkitinnällisestä laitteesta:
- <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210719#Pidm45053758089184>

Anmälan till Fimea om tillbud orsakat av en medicinteknisk produkt

- Fimeas nya föreskrift 1/2023 om yrkesmässiga användares rapportering om tillbud gällande en medicinteknisk produkt träder i kraft den 1 november 2023. Föreskriften innehåller bestämmelser om hur tillbud ska rapporteras och om vad rapporten ska innehålla.
- Med tillbud avses
  - funktionsfel eller försämring av egenskaper eller prestanda hos en produkt som tillhandahållits på marknaden, inbegripet användningsfel på grund av ergonomiska egenskaper,
  - felaktighet i informationen från tillverkaren och
  - önskad bieffekt
- Yrkesmässiga användare kan meddela Fimea om tillbud antingen via den elektroniska blanketten för rapportering om tillbud eller genom att skicka PDF-blanketten till laitevaarat@fimea.fi
- [Användarens anmälan om tillbud](#) (PDF)
- Lag om medicintekniska produkter:

<https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210719#Pidm45053758089184>

Tilaa Fimean uutiskirje

Fimea info finns
också på
svenska!

Fimea julkaisee lääkinnällisiä laitteita koskevaa ajankohtaista tietoa myös uutiskirjeessä. Voit halutessasi tilata uusimman uutiskirjeen sähköpostiisi seuraavan sivuston kautta:

Tilaa uutiskirje ➔

Fimea publicerar också nyhetsbrev med aktuell information om medicintekniska produkter. Om du så önskar, kan du beställa det nyaste nyhetsbrevet till din e-post via följande sida:

Beställ nyhetsbrevet ➔

https://fimea.fi/laakinnalliset_laitteet/ajankohtaista-laitteista

https://fimea.fi/sv/medicintekniska_produkter/aktuellt-om-produkter

Hyvinvointia läpi elämän.

Österbottens välfärdsområde
Pohjanmaan hyvinvointialue